

(nam ex ejus libro hæc quæ modo posui verba transcripsi,) sentit quam in difficili de anima quæstione ver-
setur. Non enim ait, quia anima non est ex traduce: sed,
« Si anima non est ex traduce: » rectissime faciens de re
tam obscura, de qua nulla in Scripturis sanctis certa et
aperta testimonia possumus invenire, aut difficillime
possumus, cunctanter loqui potius quam fidenter. Qua-
propter ego quoque huic propositioni non præcipiti as-
sertione respondeo: Si anima non est ex traduce, ergo
quæ ista justitia est, ut recens creata et ab omni delicto
prorsus immunis, ab omni peccati contagione penitus
libera, passiones carnis diversosque cruciatus, et quod
est horribilius, etiam dæmonum incursus in parvulis
sustinere cogatur? Neque enim aliquid horum caro sic
patitur, ut non ibi anima potius quæ vivit ac sentit,
pœnas luat. Hoc enim si justum ostenditur, sic etiam
ostendi potest qua justitia in carne quoque peccati subeat
originale peccatum, baptismatis sacramento et gratiæ mi-
seratione mundandum. Si autem illud ostendi non po-
test, neque hoc posse arbitror. Aut ergo utrumque oc-
cultum feramus, et nos homines esse meminerimus; aut
alias aliud de anima opus, si necesse videbitur, cautela
sobria disputando moliamur.

XIX. Nunc tamen illud quod ait Apostolus: « Per
» unum hominem peccatum intravit in mundum, et per
» peccatum mors, et ita in omnes homines pertransiit,
» in quo omnes peccaverunt¹: sic accipiamus, ne tot
tantisque apertissimis divinarum Scripturarum testimo-
niis, quibus docemur præter Christi societatem, quæ in
illo et cum illo fit, cum sacramentis ejus imbuimur, et
ejus membris incorporamur, vitam salutemque æternam
adipisci neminem posse, nimis insipienter atque infelici-

¹ Rom. v, 12.

ter repugnare judicemur. Neque enim alio sensu dictum
est ad Romanos, « Per unum hominem peccatum in
» mundum intravit, et per peccatum mors, atque ita
» in omnes homines pertransiit: » quam illo quo dictum
est ad Corinthios, « Per hominem mors, et per homi-
» nem resurrectio mortuorum; sicut enim in Adam om-
» nes moriuntur, sic et in Christo omnes vivificabun-
» tur¹. » Nemo quippe ambigit, hoc ibi de corporis
morte dictum, quoniam de resurrectione corporis magna
Apostoli intentione quæstio versabatur: et ideo videtur
ibi de peccato tacuisse, quia non erat quæstio de justi-
tia. Hic autem ad Romanos utrumque posuit, et utrum-
que diutissime commendavit, peccatum in Adam, justi-
tiam in Christo; et mortem in Adam, et vitam in Christo:
quæ omnia verba sermonis Apostolici, quantum potui
satisque visum est, in primo, ut jam dixi, duorum illo-
rum libro perscrutatus aperui.

XX. Quoniam etiam ibi ad Corinthios locum ip-
sum de resurrectione diu tractatum sic in fine conclu-
serit, ut nos dubitare non sineret, mortem quoque
corporis merito accidisse peccati. Cum enim dixisset:
« Oportet corruptibile hoc induere incorruptionem,
» et mortale hoc induere immortalitatem. Cum autem
» corruptibile hoc indutum fuerit incorruptionem, et
» mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet, in-
» quit, sermo qui scriptus est: Absorpta est mors in vic-
» toriam. Ubi est, mors, victoria tua? ubi est, mors, acu-
» leus tuus? » Deinde subjecit, « Aculeus autem mortis
» est peccatum, virtus vero peccati lex². » Quia ergo,
sicut Apostoli apertissima verba declarant, eo absorbe-
bitur mors in victoriam, quo corruptibile et mortale hoc
induet incorruptionem et immortalitatem, id est, quo

¹ 1 Cor. xv, 21. — ² Ibid. 53-56.

vivificabit Deus et mortalia corpora nostra, propter inhabitantem Spiritum ejus in nobis¹: manifestum est et hujus mortis corporis, quæ resurrectioni corporis contraria est, aculeum fuisse peccatum: aculeum autem quo mors facta est, non quem mors fecit: peccato enim morimur, non morte peccamus. Sic itaque dictum est, aculeus mortis, quomodo lignum vitæ, non quod hominis vita faceret, sed quo vita hominis fieret: et quomodo lignum scientiæ, per quod scientia fieret hominis, non quod per suam scientiam fecerit homo. Sic ergo et aculeus mortis, quo mors facta est, non quem mors fecit. Sic enim dicimus, et poculum mortis, quo aliquis mortuus sit, vel mori possit, non quod moriens mortuusve confecerit. Aculeus itaque mortis peccatum est, peccati punctu mortificatum est genus humanum. Quid adhuc quærimus cujus mortis, utrum animæ, an corporis? utrum primæ qua nunc omnes morimur, an secundæ qua tunc impij morientur? Nulla causa est exagitandi quæstionem, nullus tergiversandi locus, Apostoli verba quibus id agebat, interrogata respondent: « Cum mortale hoc, inquit, induerit immortalitatem, tunc fiet sermo qui scriptus est, Absorpta est mors in victoriam. » Ubi est, mors, victoria tua? ubi est, mors, aculeus tuus? Aculeus autem mortis est peccatum, virtus vero peccati lex. » De resurrectione corporis agebat, qua absordebitur mors in victoriam, cum mortale hoc induerit immortalitatem. Tunc ipsi morti insultabitur, quæ in victoriam resurrectione corporis absorbebitur. Tunc ei dicetur, « Ubi est, mors, victoria tua? ubi est, mors, aculeus tuus? » Morti ergo corporis hoc dicetur. Hanc enim absorbebit victoriosa immortalitas, cum mortale hoc immortalitatem induetur. Morti, inquam, corporis

¹ Rom. viii, 11.

DE PECCATORUM MERITIS ET REMISSIONE, LIB. III. 407
hoc dicetur: « Ubi est victoria tua, » qua omnes sic viveras, ut etiam Dei Filius tecum confliget, teque non vitando, sed suscipiendo superaret? Vicisti in morientibus, victa es in resurgentibus. Victoria tua qua absorberas corpora morientium, temporalis fuit: victoria nostra, qua in corporibus absorpta es resurgentium, æterna constabit. « Ubi est aculeus tuus? » hoc est, peccatum, quo puncti et venenati sumus, ut te etiam in nostris corporibus figeres, et ea tam longo tempore possideres? « Aculeus autem mortis est peccatum, virtus » vero peccati lex. » Peccavimus in uno omnes, ut moreremur in uno omnes: accepimus legem, non ut emendatione finiremus peccatum, sed ut transgressionem aufereremus. « Lex enim subintravit ut abundaret peccatum¹, » et conclusit Scriptura omnia sub peccato². Sed Deo gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Jesum Christum³, ut ubi abundavit peccatum, superabundaret gratia⁴, atque ut promisso ex fide Jesu Christi daretur credentibus⁵, et vinceremus mortem per immortalem resurrectionem, et aculeum ejus peccatum per gratuitam justificationem.

XXI. Nemo itaque de hac re fallatur et fallat. Omnes adimit atque aufert iste sanctæ Scripturæ sensus manifestus ambages, quemadmodum ab origine trahitur mors in corpore mortis hujus, sic ab origine tractum est peccatum in hac carne peccati; propter quod sanandum, et propagine attractum, et voluntate auctum, atque ad ipsam carnem resuscitandam, medicus venit in similitudine carnis peccati; qui non est opus sanis, sed ægrotantibus⁶; nec venit vocare justos, sed peccatores. Proinde quod ait Apostolus, cum fideles moneret ut se ab

¹ Rom. v, 20. — ² Galat. iii, 22. — ³ 1 Cor. xv, 57. — ⁴ Rom. v, 20. — ⁵ Galat. iii, 22. — ⁶ Marc. ii, 17.

infidelibus conjugibus non disjungerent, « Sanctificatus » est enim vir infidelis in uxore, et sanctificata est mulier » infidelis in fratre; alioquin filii vestri immundi essent, » nunc autem sancti sunt¹: » aut sic est accipiendum, quemadmodum et nos alibi², et Pelagius cum eandem ad Corinthios Epistolam tractaret (14), exposuit, quod exempla jam præcesserant, et virorum quos uxores, et foeminarum quas mariti lucrificerant Christo, et parvulorum ad quos faciendos Christianos voluntas christiana etiam unius parentis evicerat: aut si, quod magis verba Apostoli videntur sonare et quodam modo cogere, aliqua illic intelligenda est sanctificatio, qua sanctificabantur vir et mulier infidelis in conjugate fidei, et qua sancti nascebantur filii fidelium, sive quia in menstruo cruore mulieris, a concubitu continebat, quicumque vir vel foemina id in lege didicerat; nam hoc Ezechiel inter illa præcepta ponit³, quæ non figurate accipienda sunt: sive propter aliam quamlibet, quæ ibi aperte posita non est, ex ipsa necessitudine conjugiorum atque filiorum sanctitatis asperginem: illud tamen sine dubitatione tenendum est, quæcumque illa sanctificatio sit, non valere ad Christianos faciendos, atque ad dimittenda peccata, nisi christiana et ecclesiastica institutione sacramentis efficiantur fideles. Nam nec conjuges infideles, quamlibet sanctis et justis conjugibus hæreant, ab iniquitate mundantur, quæ a regno Dei separatos in damnationem venire compellit; nec parvuli de quibuslibet sanctis justisque procreati, originalis peccati reatu absolvuntur, nisi in Christo fuerint baptizati; pro quibus tanto impensius loqui debemus, quanto pro se ipsi minus possunt.

XXII. Id enim agit illa disputatio, contra cujus novi-

¹ 1 Cor. vii, 14. — ² Lib. i. de sermone Domini in monte, c. 16. —

³ Ezech. xviii, 6.

DE PECCATORUM MERITIS ET REMISSIONE, LIB. III. 409
tatem antiqua veritate nitendum est, ut infantes omnino superfluo baptizari videantur. Sed aperte hoc non dicitur, ne tam firmata salubriter Ecclesiæ consuetudo violatores suos ferre non possit. Sed si pupillis opem ferre præcipimur, quanto magis pro istis laborare debemus, qui destitutiores et miseres pupillis etiam sub parentibus remanebunt, si eis Christi gratia denegabitur, quam per se ipsi flagitare non possunt.

XXIII. Illud autem quod dicunt, sine ullo peccato aliquos homines jam ratione utentes, in hoc sæculo vixisse vel vivere: optandum est ut fiat, conandum est ut fiat, supplicandum est ut fiat; non tamen quasi factum fuerit confitendum. Hoc enim optantibus et conantibus et digna supplicatione deprecantibus, quidquid remanserit peccatorum, per hoc quotidie solvitur, quod veraciter in oratione dicimus: « Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris¹. » Quam orationem quisquis cuilibet homini sancto et Dei voluntatem scienti atque facienti, præter unum Sanctum Sanctorum, dicit in hac vita necessariam non fuisse, multum errat, nec potest omnino illi ipsi placere quem laudat: si autem se ipsum talem putat, ipse se decipit², et veritas in eo non est; non ob aliud, nisi quia falsum putat. Novit ergo ille medicus, qui non est opus sanis, sed ægrotantibus, quemadmodum nos curando perficiat in æternam salutem: qui et ipsam mortem, quamvis peccati merito inflictam sit, non aufert in hoc sæculo eis, quibus peccata dimittit, ut etiam cum ejus timore superando suscipiant pro fidei sinceritate certamen: et in quibusdam etiam justos suos, quoniam adhuc extolli possunt, non adjuvat ad perficiendam justitiam, ut dum non justificatur in conspectu ejus omnis vivens³, actio-

¹ Matth. vi, 12. — ² 1 Joan. i, 8. — ³ Psal. cxlii, 2.